

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Erl. 2010. nov. 03.

AL/1630/2009

Pályázati kiírás száma: VKK/3/2009.**Program elnevezése:** A verseny és a versenyképesség kapcsolata**A támogatási szerződés száma:** AI/1755/2010**Kedvezményezett neve:** Vállalatgazdasági Tudományos és Oktatási Alapítvány (VTOA)**Szakmai felelős neve:** Chikán Attila**A Program befejezésének határideje:** 2010. október 30.A beszámoló csak részeredményre vonatkozik: nem

1. **Ismertesse a Program megvalósításának menetét, írja le a végrehajtás egyes lépéseit és csatolja a végrehajtás során keletkezett fontosabb dokumentumokat! Sorolja fel a Program megvalósításában közreműködőket (a Kedvezményezett részéről vagy megbízása alapján)!**

A program megvalósításában – az előzetes terveknek megfelelően – a három vonalat egymástól függetlenül futtattuk. Legkorábban a 3. téma kidolgozásához kezdtünk hozzá, az ágazati esettanulmányok készítését kezdtük el. Ennek menete az volt, hogy

- Megfogalmazzuk az esettanulmányok elvárt tartalmi jellemzőit.
- Ezek alapján kialakítottuk az ágazatok kiválasztásának szempontrendszerét
- Ezen szempontok alapján kiválasztottuk a négy ágazatot
- Megalakítottuk az egyes esettanulmányokat készítő teameket

Ezeket a lépéseket 2009 közepére sikerült megvalósítani.

Ezt követően mintegy fél év alatt elkészültek a jelentős számú interjúra épülő, azonos logikát követő esettanulmányok.

A kutatásvezető feldolgozta az esettanulmányokat, s ennek alapján valamennyit illetően kiegészítéseket kért.

A kiegészített esettanulmányok 2010 szeptemberében kerültek leadásra, ekkor a kutatásvezető elkészítette az összefoglalót, amelyet most az esettanulmányokkal együtt átadunk.

Az 1. és 2. téma beindítását egyrészt a kutatási kapacitások korlátai, másrészt a kutatások újszerűségéből következő bizonytalanságok nehezítették. Az egyes témakörökben folytatandó vizsgálatok tervezett tartalmának, illetve a kutatás tárgyának megfelelő módszertannak megválasztása után 2009 végére sikerült véglegesíteni a terveket, s ez év elején találtuk meg azokat a tapasztalt kutatókat, akik vállalkoztak a kutatások elvégzésére.

¹ Amennyiben a szakmai beszámoló a Program valamely fázisában született részeredmény(ek) bemutatására szolgál, a beszámólót csak az adott részeredményre vonatkozóan kell értelemszerűen kitölteni.

Az 1. témakörben statisztikai adatokra épülő elemzést végeztünk, itt külön nehézséget okozott a megfelelő adatrendszerhez való hozzáférés biztosítása. Ennek megoldása után az elemzéseket elvégezték, s a kutatásvezetővel való többszöri konzultáció után a mellékelt tanulmányban előterjesztjük.

A 2. témakör kutatásainak magját szakirodalmi feldolgozás, illetve az erre épülő interjúsorozat képezte. Az igen magas társadalmi helyzetű interjúalanyok rendkívül érdekes adalékokat szolgáltatottak, amelyekből a mellékelt tanulmány született.

A kutatás érdemi közreműködői a következők voltak:

Chikán Attila egyetemi tanár, témavezető
Czakó Erzsébet intézetigazgató

Ábrahám Zsolt egyetemi hallgató, BCE
Bakonyi Zoltán egyetemi hallgató, BCE
Csengődi Sándor közgazdász, Agenda Consulting Tanácsadó Kft.
Gelei Andrea egyetemi docens, BCE Vállalatgazdaságtan Intézet
Gémesi Katalin közgazdász, TEMIC Kft.
Kontra Veronika egyetemi hallgató, BCE
Lajkó Erika egyetemi hallgató, BCE
Megyimóri Attila egyetemi hallgató, BCE illetve elemző, MOL Nyrt.
Sass Magdolna kutató közgazdász, MTA Közgazdaságtudományi Intézet
Szalai Bálint egyetemi hallgató, BCE
Venter Lóránt PhD hallgató, BCE Vállalatgazdaságtan Intézet

2. Részletesen ismertesse és értékelje a Program eredményeit!

A kutatások tudományos szempontból új, s a gyakorlat szempontjából is releváns eredményeket hoztak. A mellékelt tanulmányokhoz csatoltunk tartalmi összefoglalókat, ezek megisméltésére úgy véljük, nincs szükség. Átfogó eredményként megfogalmazható, hogy

1. A multinacionális vállalatok verseny- és versenyképesség befolyásoló szerepében sokkal több a pozitív elem, mint amit a szakmai közbeszéd általában elismer;
2. Ez a szerep ágazatonként rendkívül differenciált, ami nagyfokú óvatosságot igényel az általánosító megállapítások értékelésében;
3. A multik és a KKV-k viszonyában szépen kimutatható, hogy dominál a komplementer kapcsolat.
4. A fenti összegző megállapítások mögött lévő konkrét kutatási eredmények érdemi segítséget jelenthetnek általában a gazdaságpolitikai, ezzel összefüggésben a versenypolitikai teendők meghatározásában.

Természetesen a kutatások során számos olyan kérdés is felszínre került, amelyeknek megválaszolása további kutatásokat igényel. Ezeknek listázása folyamatban van, s azt tervezzük, hogy rájuk építve újabb pályázatot nyújtunk be a Versenykultúra Központhoz.

3. Sorolja fel, és mellékelten csatolja a Programmal (annak eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat, előadásokat, stb.! A Program végrehajtása mennyiben segítette a Programban résztvevők tudományos előmenetelét?

A kutatás eredményeit most elsőként a Versenykultúra Központnak nyújtjuk be, a mellékelt tanulmányok formájában.

A szélesebb körű publikációra vonatkozólag két határozott tervünk van:

- A jelen tanulmányoknak egy szerkesztett változatát szeretnénk könyvszerű és elektronikus formában közreadni, természetesen a Versenykultúra Központtal együttműködve;
- 2011 tavaszán tervezzük egy nemzetközi konferencia megrendezését, ahol a jelen anyagból 3-4 előadás is lehet.

Úgy véljük, hogy a kutatások során végzett munka jelentősen segítette a benne részt vevők tudományos fejlődését, a tervezett publikációk pedig a formális előrehaladás, tudományos fokozatszerzés szempontjából is fontosak lehetnek.

Tanulmányok felsorolása:

Közvetlen külföldi befektetések hatása az Európai Unióhoz csatlakozott közép-kelet-európai országok termelékenységére és versenyképességére

A multinacionális vállalatok hatása a versenyre (Adalékok a multik gazdaságszervező szerepéhez)

Multinacionális vállalatok hatása a magyarországi belföldi versenyre és a nemzeti versenyképességre

Magyarországi multinacionális vállalatok hatása a versenyre és a versenyképességre a járműgyártás iparágban

Magyarországi multinacionális vállalatok hatása a versenyre és a versenyképességre a villamosenergia-iparban

Magyarországi multinacionális vállalatok hatása a versenyre és a versenyképességre a kiskereskedelem iparágban

Magyarországi multinacionális vállalatok hatása a versenyre és a versenyképességre a szolgáltatási iparágban

4. Mutassa be, a Program megvalósítása mennyiben felel meg az eredeti szakmai tervnek (ütemezés, eredmények, esetleges eltérések indokai, különös tekintettel a támogatási szerződés módosítása nélkül végrehajtottakra)!

Mint vázoltuk, a kutatás lényegében az előzetes terveknek megfelelően haladt, kivéve az időbeni ütemezést. A csúszást lényegében a téma újszerűségéből adódó, a vártnál időigényesebb előkészítő munka okozta. Úgy véljük, hogy ez az alapos előkészítés megtérült az elért eredményekben.

5. Amennyiben rendelkezésre áll, csatolja a Program résztvevői / célcsoportja által készített értékelést!

Nincs ilyen értékelés, az azonban elmondható, hogy a kutatók egymást segítve, konstruktív légkörben végezték a munkát, konfliktus nem volt.

Kelt: Budapest, 2010. október 29.

.....
Szakmai felelős aláírása

